

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การรับสื่อภาคการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายพีระชัย พิศชวนชม

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ชัย	พัฒนพงศา	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ร่ำไพพรรณ	อภิชาติพงษ์ชัย	กรรมการ
นายพงษ์พันธ์	นันทขว้าง	กรรมการ
ดร.บัญญัติ	ไชยพุกภัย	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง การรับสื่อภาคการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการสุ่มตัวอย่างพื้นที่เป้าหมายแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling Technique) ได้กลุ่มตัวอย่าง 205 ครัวเรือน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามในการสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าการกระจาย (Range) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าทดสอบ t – test และ F – test

ผลจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรได้รับสื่อจากภาครัฐเฉลี่ย 1.53 ครั้งต่อปี ซึ่งน้อยกว่าเกษตรกรที่ได้รับสื่อจากภาคเอกชนเฉลี่ย 2.38 ครั้งต่อปี ขณะเดียวกันสื่อที่เกษตรกรได้รับมากที่สุดคือสื่อวิทยุซึ่งได้รับเฉลี่ยถึง 18.81 ครั้งซึ่งใกล้เคียงกับสื่อโทรทัศน์เฉลี่ย 16.65 ครั้ง แต่เมื่อพิจารณาถึงระดับความรวดเร็วมากที่สุด พบว่าสื่อโทรทัศน์และสื่อวิทยุเป็นสื่อที่มีความรวดเร็วมากที่สุดตามลำดับ และระดับของความเข้าใจง่ายถึงเนื้อหาสาระแล้วนั้น พบว่าสื่อวิทยุเป็นสื่อที่มีความเข้าใจ

ง่ายกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ ส่วนระดับของการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างได้ประโยชน์ของสื่อพบว่า สื่อการอบรม เป็นสื่อที่เกษตรกรนำไปสู่การปฏิบัติอย่างได้ประโยชน์มากกว่าสื่อชนิดอื่น ๆ

สื่อที่เกษตรกรเห็นว่าเหมาะสมและต้องการในงานส่งเสริม คือสื่อวิทยากรสื่อการอบรม และสื่อเอกสารแนะนำ เป็นอันดับที่ 1 2 และ 3 ตามลำดับ สำหรับสื่อที่เกษตรกรเห็นว่าทางราชการควรจัดทำเผยแพร่หรืออาจจำหน่าย คือสื่อเอกสารแนะนำ สื่อแผ่นพับ และสื่อในกลุ่มจุลสารวารสารนิเทศสารเป็นอันดับที่ 1 2 และ 3 ตามลำดับ

ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า เกษตรกรที่มีตำแหน่งทางสังคมและไม่มีตำแหน่งทางสังคมมีความแตกต่างกันในการรับสื่อในรอบ 1 ปี ด้านสื่อบุคคล ($t = 7.392$) และด้านสื่อภาพและเสียงอิเล็กทรอนิกส์ ($t = 4.320$) ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ส่วนการเปรียบเทียบเกษตรกรที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่การเกษตรของการรับน้ำชลประทานแบบเต็มที่ได้รับความสะดวกของการได้รับบริการด้านสื่อบุคคลและสื่อภาพและเสียงอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าเกษตรกรที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่การรับน้ำชลประทานแบบอื่น ๆ ($F = 3.167$) และ ($F = 4.099$) ตามลำดับที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

และการเปรียบเทียบเกษตรกรที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่การเกษตรของการรับน้ำชลประทานแบบเต็มที่ได้รับความเข้าใจง่ายถึงเนื้อหาสาระด้านสื่อบุคคลและสื่อภาพและเสียงอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าเกษตรกรที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่การรับน้ำชลประทานแบบอื่น ๆ ($F = 3.748$) และ ($F = 3.100$) ตามลำดับที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

และการเปรียบเทียบเกษตรกรที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่การเกษตรของการรับน้ำชลประทานแบบเต็มที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างได้ประโยชน์ของสื่อบุคคลมากกว่าเกษตรกรที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่การรับน้ำชลประทานแบบอื่น ๆ ($F = 4.315$) ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ให้รัฐเร่งเพิ่มพื้นที่ชลประทานให้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็ให้ มีงานวิจัยและส่งเสริมการเกษตรเข้าไปในพื้นที่ที่มีเขตชลประทานไม่สมบูรณ์หรือยังไม่มี ให้มีมากขึ้นด้วย

Thesis Title Farmers' Exposure to Agricultural Media in Chiang Mai Province.

Author Mr. Peerachai Pischounchom

M.S. (Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee

Assoc. Prof. Dr. Narinchai Patanapongsa Chairman

Assoc. Prof. Rampaipan Apichatpongchai Member

Mr. Pongpan Nandakwang Member

Dr. Banjat Chaiyapruke Member

Abstract

The objective of this research was to study farmers' exposure to agricultural media in Chiang Mai province. The samples were 205 farmers selected by multi-stage random sampling technique. The instrument used for data collection was the interview form. The statistics used were frequency, percentage, maximum, minimum, mean, standard deviation, and t-test and F-test for analyzing the data.

From research finding, it was found that the farmers' exposure to media from government agencies 1.53 times / year which was less than exposure private agencies (2.38 times per year). Radio was the most popular media exposure by farmers (18.81 times / year) which was similar to television (16.65 times / year) while considering the speed that the farmers received it was found that television and radio had the highest speed. Video was the main media that can make the farmers understand quickly and training was the activity which farmers could apply what they learnt to their farmers the most.

The media which farmers found suitable to them were resource person, training and pamphlet respectively.

For the media that the farmers wanted the government should printed for distribution were pamphlet, folder and journal or magazine in this order.

For hypotheses testing it was found that

- (1) Those who has higher social status received individual contract and media with picture and sound in a year more than those lower social status.
- (2) Those who farm in irrigated area received individual contact and picture and sound media quicker, more understandable and with less or without irrigation.

There results prompt the researcher to suggest that the government should increase the irrigator area while provide more research and extension services to the non-or low of irrigation areas.